

ЈП „НАЦИОНАЛНИ ПАРК ТАРА“ - БАЈИНА БАШТА

**ДУГОРОЧНИ И СРЕДЊОРОЧНИ ПЛАН
ПОСЛОВНЕ СТРАТЕГИЈЕ И РАЗВОЈА
ЈП „НАЦИОНАЛНИ ПАРК ТАРА“ –
БАЈИНА БАШТА
за период 2018 – 2027.година**

2018.година, Бајина Башта

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРИВРЕДЕ
Број: 023-02-00148/2018-09
25. јун 2018. године
Кнеза Милоша 20
Београд

26.06.2018
223

ЈП „НАЦИОНАЛНИ ПАРК ТАРА“

Бајина Башта
Ул. Миленка Топаловића 3

У прилогу дописа достављамо копију Решења о давању сагласности на Дугорочни и средњорочни план пословне стратегије и развоја Јавног предузећа „Национални парк Тара“, Бајина Башта за период 2018-2027. године, које је донела Влада на седници одржаној 21. јуна 2018. године.

ДРЖАВНИ СЕКРЕТАР
Драган Стевановић

На основу члана 22. став 3. Закона о јавним предузећима („Службени гласник РС”, број 15/16) и члана 43. став 2. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 - исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 - УС, 72/12, 7/14 - УС, 44/14 и 30/18-др. закон),

Влада доноси

РЕШЕЊЕ

О ДАВАЊУ САГЛАСНОСТИ НА ДУГОРОЧНИ И СРЕДЊОРОЧНИ ПЛАН
ПОСЛОВНЕ СТРАТЕГИЈЕ И РАЗВОЈА ЈП „НАЦИОНАЛНИ ПАРК ТАРА”,
БАЈИНА БАШТА ЗА ПЕРИОД 2018-2027. ГОДИНЕ

I

Даје се сагласност на Дугорочни и средњорочни план пословне стратегије и развоја ЈП „Национални парк Тара”, Бајина Башта за период 2018-2027. године, који је донео Надзорни одбор ЈП „Национални парк Тара”, Бајина Башта, на седници од 26. априла 2018. године.

II

Ово решење објавити у „Службеном гласнику Републике Србије”.

05 Број: 023-5731/2018
У Београду, 21. јуна 2018. године

В Л А Д А

Тачност преписа оверава
ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАР

Новак Недећ
Новак Недећ

ПРЕДСЕДНИК

Ана Брнабић, с.р.

„Бач”, сагласно Информацији о локацији број 353-2/2018-IV-03 од 5. априла 2018. године, издатом од стране Одељења за урбанизам, заштиту животне средине и имовинско-правне послове Општинске управе општине Бач, а у складу са Планом генералне регулације насеља Бач („Службени лист општине Бач”, број 3/18) и Просторним планом општине Бач („Службени лист општине Бач”, број 8/15), на непокретностима у КО Бач, територија општине Бач.

II. Република Србија, а за потребе Јавног предузећа „Србијагас”, Нови Сад, одређује се за корисника експропријације непокретности из тачке I. овог решења.

III. Ово решење објавити у „Службеном гласнику Републике Србије”.

05 број 465-5735/2018
У Београду, 21. јуна 2018. године

Влада

Председник,
Ана Брнабић, с.р.

2093

На основу члана 20. став 1. и члана 70. став 2. Закона о експропријацији („Службени гласник РС”, бр. 53/95, 23/01 – СУС, 20/09, 55/13 – УС и 106/16 – аутентично тумачење) и члана 136. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС”, број 18/16), по предлогу Правобранилаштва града Ниша, Војда Карађорђа 16,

Влада доноси

РЕШЕЊЕ

I. Утврђује се јавни интерес за експропријацију, односно административни пренос непокретности – земљишта и објеката на земљишту који по закону могу бити предмет експропријације, односно административног преноса непокретности, у циљу изградње кружног тока на раскрсници Сомборског булевара и Булевара Николе Тесле, сагласно Информацији о локацији број 353-1/994-2017-06 од 25. децембра 2017. године, издатом од стране Секретаријата за планирање и изградњу Градске управе града Ниша, а у складу са Планом генералне регулације подручја Градске општине Црвени Крст – прва фаза у Нишу („Службени лист града Ниша”, број 102/12), на непокретностима у КО Ниш „Црвени крст”, територија града Ниша.

II. Град Ниш одређује се за корисника експропријације, односно административног преноса непокретности из тачке I. овог решења.

III. Ово решење објавити у „Службеном гласнику Републике Србије”.

05 број 465-5736/2018
У Београду, 21. јуна 2018. године

Влада

Председник,
Ана Брнабић, с.р.

2094

На основу члана 70. став 2, а у вези са чланом 20. став 1. Закона о експропријацији („Службени гласник РС”, бр. 53/95, 23/01 – СУС, 20/09, 55/13 – УС и 106/16 – аутентично тумачење) и члана 136. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС”, број 18/16), по предлогу Правобранилаштва града Ниша, Војда Карађорђа 16,

Влада доноси

РЕШЕЊЕ

I. Утврђује се јавни интерес за административни пренос непокретности, у циљу изградње улице Кованлучке III, сагласно Информацији о локацији број 353-1/167-2018-06 од 14. марта 2018. године, издатом од стране Секретаријата за планирање и изградњу

Градске управе града Ниша, а у складу са Планом генералне регулације подручја Градске општине Палилула – друга фаза у Нишу („Службени лист града Ниша”, број 73/13), на непокретностима у КО Ниш „Беле кула”, територија града Ниша.

II. Град Ниш одређује се за корисника административног преноса непокретности из тачке I. овог решења.

III. Ово решење објавити у „Службеном гласнику Републике Србије”.

05 број 465-5737/2018
У Београду, 21. јуна 2018. године

Влада

Председник,
Ана Брнабић, с.р.

2095

На основу члана 22. став 3. Закона о јавним предузећима („Службени гласник РС”, број 15/16) и члана 43. став 2. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС, 44/14 и 30/18 – др. закон),

Влада доноси

РЕШЕЊЕ

о давању сагласности на Дугорочни и средњорочни план пословне стратегије и развоја ЈП „Национални парк Тара”, Бајина Башта за период 2018–2027. године

I

Даје се сагласност на Дугорочни и средњорочни план пословне стратегије и развоја ЈП „Национални парк Тара”, Бајина Башта за период 2018–2027. године, који је донео Надзорни одбор ЈП „Национални парк Тара”, Бајина Башта, на седници од 26. априла 2018. године.

II

Ово решење објавити у „Службеном гласнику Републике Србије”.

05 број 023-5731/2018
У Београду, 21. јуна 2018. године

Влада

Председник,
Ана Брнабић, с.р.

2096

На основу члана 35. став 4. Закона о туризму („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 99/11 – др. закон, 93/12 и 84/15) и члана 43. став 2. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС, 44/14 и 30/18 – др. закон),

Влада доноси

РЕШЕЊЕ

о давању сагласности на Извештај о пословању Туристичке организације Србије од 1. јануара до 31. децембра 2017. године и Завршни рачун Туристичке организације Србије за 2017. годину

I

Даје се сагласност на Извештај о пословању Туристичке организације Србије од 1. јануара до 31. децембра 2017. године и Завршни рачун Туристичке организације Србије за 2017. годину који је донео Управни одбор Туристичке организације Србије, на седници од 15. маја 2018. године.

ЈП "Национални парк Тара"
Миленка Топаловић 3, Бајина Башта, Србија
Тел: 031/863-644, факс: 031/863-644
www.nptara.rs
Број: 518
Датум: 03.05.2018. година

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ПРИВРЕДЕ

Кнеза Милоша 20

БЕОГРАД

Предмет: Сагласност на Дугорочни и средњорочни план пословне стратегије и развоја Јавног предузећа „Национални парк Тара“ - Бајина Башта за период 2018-2027. година

У складу са чланом 59. Закона о јавним предузећима („Службени гласник РС“ број 15/2016.) достављамо Вам на сагласност Дугорочни и средњорочни план пословне стратегије и развоја Јавног предузећа „Национални парк Тара“ - Бајина Башта за период 2018-2027. година.

Дописом број 023-02-00148/2018-09 од 23.02.2018. године, од Министарства привреде, дато је да се изврши корекција плана. Приложени Дугорочни и средњорочни план пословне стратегије и развоја Јавног предузећа „Национални парк Тара“ - Бајина Башта за период 2018-2027. година, усаглашен је са датим сугестијама.

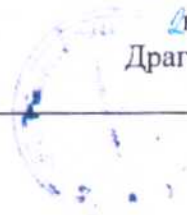
У прилогу је и Одлука Надзорног одбора предузећа о доношењу Дугорочног и средњорочног плана пословне стратегије и развоја Јавног предузећа „Национални парк Тара“ – Бајина Башта за период 2018-2027. година, као и Образац стандардне методологије за процену финансијских ефеката акта (образац ПФЕ).

С поштовањем,

ЈП "Национални парк Тара"

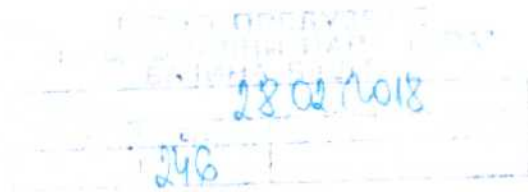
з.д. директора

Драгић Караклић

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРИВРЕДЕ
Број: 023-02-00148/2018-09
23. фебруар 2018. године
Кнеза Милоша 20
Београд

ЈП „НАЦИОНАЛНИ ПАРК ТАРА“

Бајина Башта
Ул. Миленка Топаловића бр. 3

Дописом број 158 од 5. фебруара 2018. године доставили сте Министарству привреде Дугорочни и средњорочни план пословне стратегије и развоја Јавног предузећа „Национални парк Тара“ за период 2018-2027. године и Одлуку Надзорног одбора Јавног предузећа „Национални парк Тара“ о усвајању наведеног плана од 29. јануара 2018. године, ради добијања сагласности оснивача.

У вези са достављеним, обавештавамо вас да је потребно наведени план усагласити са сугестијама са састанка одржаног 22. фебруара 2018. године у просторијама Министарства привреде, на коме су присуствовали представници овог министарства и Јавног предузећа „Национални парк Тара“, те након усклађивања, доставити нов текст плана.

ДРЖАВНИ СЕКРЕТАР
Драган Стевановић

ОБРАЗАЦ СТАНДАРДНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ ЗА ПРОЦЕНУ ФИНАНСИЈСКИХ ЕФЕКТА АКТА

1. ОПШТИ ПОДАЦИ

Предлагач:

Организациона шифра:

Назив предлагача акта:

Назив акта:

Врста акта:

ЈП "НАЦИОНАЛНИ ПАРК ТАРА" БАЗИЛНА БИЈЕЛА

10520

МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА

Дугорочни и средњорочни план пословне стратегије и развоја ЈП "Национални парк Тара" Б. Башта за период 2018-2027 године

стратегичка

у 000 дин.

2. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ ЕФЕКТА АКТА НА БУЏЕТ

Опис	Очекивано повећање/смањење прихода и примања			
	у буџетској години (н)	у фискалној години (н+1)	у фискалној години (н+2)	
1	2	3	4	
2.1. ПРОМЕНА ПРИХОДА И ПРИМАЊА (КЛАСА 7, 8 и 9)				
Класа 7				
71 - Порези				
у чему	0	0	0	0
7111 - Порез на доходак грађана				
7112 - Порез на добит правних лица				
7141 - Порез на Додату вредност				
717 - Акцизе				
Остали порески приходи				
73 - Донације и трансфери				
74 - Други приходи	0	0	0	0
- Редовни непорески приходи				
- Ванредни непорески приходи				
78 - Трансфери између буџетских корисника на истом нивоу				
Свега класа 7	0	0	0	0
Класа 8				
81 - Примања од продаје основних средстава				
82 - Примања од продаје залиха				
83 - Примања од продаје драгоцености				
84 - Примања од продаје природне имовине				
Свега класа 8:	0	0	0	0
Класа 9				
91 - Примања од задужевања				
92 - Примања од продаје домаће финансијске имовине				
Свега класа 9:	0	0	0	0
Укупно 2.1. (класа 7 + класа 8 + класа 9)	0	0	0	0

НЕТО ЕФЕКАТ АКТА НА БУЏЕТ (2.1) - (2.3)				0		0		0
---	--	--	--	---	--	---	--	---

3. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ ЕФЕКТА АКТА НА ДРУГЕ БУЏЕТЕ/ФИНАНСИЈСКЕ ПЛАНОВЕ

3.1. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ ЕФЕКТА АКТА НА ФИНАНСИЈСКЕ ПЛАНОВЕ ОРГАНИЗАЦИЈА ЗА ОБАВЕЗНО СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ

								у 000 дин.
- Промена прихода и примања (Класа 7, 8 и 9):								
- Промена расхода и издатака (Класа 4, 5 и 6):								
НЕТО ЕФЕКАТ АКТА НА ФИНАНСИЈСКЕ ПЛАНОВЕ ОРГАНИЗАЦИЈА ЗА ОБАВЕЗНО СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ	0		0	0	#VALUE!	0	0	0

3.2. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ ЕФЕКТА АКТА НА ФИНАНСИЈСКЕ ПЛАНОВЕ ВАНБУЏЕТСКИХ ФОНДОВА

								у 000 дин.
- Промена прихода и примања (Класа 7, 8 и 9):								
- Промена расхода и издатака (Класа 4, 5 и 6):								
НЕТО ЕФЕКАТ АКТА НА ФИНАНСИЈСКЕ ПЛАНОВЕ ВАНБУЏЕТСКИХ ФОНДОВА	0		0	0	0	0	0	0

3.3. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ ЕФЕКТА АКТА НА БУЏЕТ ПОКРАЈИНЕ

								у 000 дин.
- Промена прихода и примања (Класа 7, 8 и 9):								
- Промена расхода и издатака (Класа 4, 5 и 6):								
НЕТО ЕФЕКАТ АКТА НА БУЏЕТ ПОКРАЈИНЕ	0		0	0	0	0	0	0

3.4. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ ЕФЕКТА АКТА НА БУЏЕТЕ ЈЕДИНИЦА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

								у 000 дин.
- Промена прихода и примања (Класа 7, 8 и 9):								
- Промена расхода и издатака (Класа 4, 5 и 6):								
НЕТО ЕФЕКТА АКТА НА БУЏЕТЕ ЈЕДИНИЦА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ	0		0	0	0	0	0	0

4. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ОБАВЕЗЕ ЗА БУЏЕТ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Назив	Износ у 000 дин.	Корисник	Опис и услови
Гаранције			
Остало			

5. ЕЛЕМЕНТИ КОЈИ СУ КОРИШЋЕНИ ЗА ОБРАЧУН ФИНАНСИЈСКИХ ЕФЕКТА АКТА	Коришћени елементи за обрачун	Врста промене	Почетно стање	Очекивано повећање/смањење			
				у буџетској години (n)	у фискалној години (n+1)	у фискалној години (n+2)	
	1	2	3	4	5	6	7
- оснивање новог органа/организационе јединице							
- промена броја запослених							

- набавка основних средстава веће вредности									
- промена политике:									
нови програми, пројекти и програмске активности									
промена броја корисника кроз промену критеријума									
промена износа накнада, социјалних давања и сл									
промена политике давања субвенција									
промена пореске политике									
остало									

6. МЕРЕ И ПРЕДЛОГ АКТА КОЈИМ СЕ ВРШИ УРАВНОТЕЖЕЊЕ НАСТАЛИХ ПРОМЕНА НА ПРИХОДИМА И ПРИМАЊИМА И РАСХОДИМА И ИЗДАЦИМА

Мера	Очекивано повећање/смањење					Предлог акта
	Врста промене	у буџетској години (n)	у фискалној години (n+1)	у фискалној години (n+2)		
1	2	3	4	5	6	

7. ИЗЈАВА О НЕУТРАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ ЕФЕКТИМА АКТА

Под кривичном и материјалном одговорношћу изјављујем да су за спровођење предметног акта средства обезбеђена у буџету у износу који је исказан у одељку 2 3 овог образаца, односно финансијским планом организације за обавезно социјално осигурање.

Печат и потпис одговорне особе

Драгић Караклић, в.д. директора

Место и датум

Бајина Башта, 26.04.2018. године

Контакт особа предлагача

Име и презиме

Драгић Караклић

Положај функција

в.д. директор

Телефон

031/863-644

И - мејл

dragic.karaklic@nptara.rs

ЈП „Национални парк Тара“
40 Број: 454/3
Датум: 26.04.2018. године
Бајина Башта

На основу члана 22. став 1. Закона о јавним предузећима („Службени гласник Републике Србије“ број 15/2016) и члана 29. Статута ЈП „Национални парк Тара“ Бајина Башта, Надзорни одбор предузећа на својој XLII седници, дана 26.04.2018. године, донео је следећу:

О Д Л У К У

**о доношењу Дугорочног и средњорочног плана пословне стратегије и развоја
ЈП „Национални парк Тара“ Бајина Башта
за период 2018-2027. година**

I ДОНОСИ СЕ Дугорочни и средњорочни план пословне стратегије и развоја ЈП „Национални парк Тара“ Бајина Башта, за период 2018-2027. година.

II Дугорочни и средњорочни план је саставни део ове одлуке.

III Ову одлуку, доставити Влади Републике Србије ради давања сагласности.

IV Ставља се ван снаге Одлука Надзорног одбора предузећа 40 Број: 119/6 од 29.01.2018. године.

Образложење

Чланом 22. став 1. тачка 1. Закона о јавним предузећима прописано је да Надзорни одбор доноси Дугорочни и средњорочни план пословне стратегије и развоја предузећа, док је у ставу 3. прописано да Надзорни одбор ову одлуку доноси уз сагласност Владе. Наведена обавеза је утврђена и чланом 29. Статута ЈП „Национални парк Тара“. Поступајући по томе, Надзорни одбор предузећа донео је одлуку као у диспозитиву.

Надзорни одбор
Председник
Предраг Петровић
Предраг Петровић

САДРЖАЈ

I ОПШТИ ПРЕГЛЕД

1. Општи подаци о Предузећу
2. Историјат заштите
3. Анализа пословања
4. Мисија предузећа
5. Визија предузећа
6. Корпоративно управљање

II ПОСЛОВНА СТРАТЕГИЈА И РАЗВОЈ

1. Стратегије
2. Стратешки циљеви предузећа
3. Планиране стратегије Предузећа
 - 3.1. Заштита и очување природних вредности
 - 3.2. Заштита и очување створених вредности
 - 3.3. Планирање газдовања шумама
 - 3.4. Гајење шума
 - 3.5. Заштита шума,
 - 3.6. Коришћење шума
 - 3.7. Шуме сопственика
 - 3.8. Ловство и рибарство
 - 3.9. Туризам, презентација и информисање
 - 3.10. Нававке
 - 3.11. Издавачка делатност
 - 3.12. Информациони систем
 - 3.13. Научно истраживачки рад
 - 3.14. Безбедност и заштита на раду и образовање запослених

III УТИЦАЈИ НА СТРАТЕГИЈЕ И РАЗВОЈ ПРЕДУЗЕЋА

1. Маркетинг активности и сарадња
2. Људски ресурси
3. Интересне групе
4. Управљање ризицима
5. SWOT анализа и PEST анализа
6. Кључни индикатори успеха

IV ЗАКЉУЧАК

Дугорочни и средњорочни план пословне стратегије и развоја Јавног предузећа „Национални парк Тара“-Бајина Башта је основни стратешки документ Јавног предузећа “Национални парк Тара“-Бајина Башта за период 2018 -2027.годину.

Дугорочни и средњорочни план пословне стратегије и развоја доноси се на основу Закона о јавним предузећима („Службени гласник РС“ број 15/2016) а на основу Плана управљања Националним парком Тара за период 2018-2027.година.

I ОПШТИ ПРЕГЛЕД

1. Општи подаци о Предузећу

2. Историјат заштите

3. Анализа пословања

4. Мисија предузећа

5. Визија предузећа

6. Корпоративно управљање

I ОПШТИ ПРЕГЛЕД

1.ОПШТИ ПОДАЦИ О ПРЕДУЗЕЋУ

Пуно пословно име	Јавно предузеће „Национални парк Тара“ Бајина Башта Миленка Топаловић 3
Оснивач	Република Србија
Седиште	Миленка Топаловић 3 Бајина Башта
Делатност	9104-Делатност ботаничких и зоолошких вртова и заштита природних вредности
Датум оснивања	1993.год.
Матични број	07360355
ПИБ	100760669
Надлежно министарство	Министарство заштите животне средине

Законом о националним парковима (“Службени гласник РС” број 39/93), 1993. године, основано је Јавно Предузеће “Национални парк Тара”, као јединствено и самостално Предузеће са потпуном одговорношћу и седиштем у Бајиној Башти. Предузеће је регистровано у регистар привредних субјеката број регистарског улошка 1-584-00.

Основна делатност Предузећа је делатност ботаничких и зоолошких вртова и заштита природних вредности.

У оквиру наведене делатности Предузеће обавља следеће послове:

- 1) спречавање активности које могу нарушити основна обележја и друга својства Националног парка Тара;
- 2) заштиту, очување и унапређивање: биогеографских обележја подручја, екосистема и разноврсности изворне флоре и фауне; генетског фонда и његовог обнављања; репрезентативних

биолошких, геоморфолошких, геолошких, хидролошких и пејзажних обележја; репрезентативних облика етнолошког наслеђа и других културно-историјских вредности;

- 3) научно-истраживачку активност;
- 4) културно-образовну активност;
- 5) презентацију и популаризацију вредности Националног парка Тара;
- 6) уређење подручја и изградњу објеката у сврхе очувања, обнављања и унапређивања природних и културно-историјских вредности и њихове презентације као и санације и ревитализације угрожених делова Националног парка Тара;
- 7) успостављање и развој туристичких, рекреативних и других развојних функција у коришћењу природних и културно-историјских вредности Националног парка Тара у границама и на начин којим ће се обезбедити заштита, очување и унапређивање тих вредности;
- 8) праћење стања природних вредности Националног парка Тара и спровођење задатака и активности утврђених Програмом управљања подручјем Националног парка Тара у сарадњи са свим корисницима (мониторинг).

Предузеће је регистровано и за обављање других делатности у оквиру којих се ради заштите и унапређења природних вредности Националног парка Тара обављају и послови:

- 1) газдовање шума,
- 2) управљања грађевинским земљиштем које му је пренето на коришћење,
- 3) газдовање ловиштем,
- 4) управљање рибарским подручјем.

2.ИСТОРИЈАТ ЗАШТИТЕ

Планина Тара, српска звезда (санскр. звезда) име је добила по илирском, горштакком, племену Аутаријата које је за време бронзаног доба живело на подручју Таре. То је подручје са најочуванијим шумама четинара и лишћара не само у Србији већ и знатно шире, ретка планина у овом делу Балканског полуострва са веома очуваним изворним шумским екосистемима. Поједине састојине чистих или мешовитих шума лишћара и четинара одликују се старошћу од

неколико стотина година и такве састојине су заштићене у оквиру строгих природних резервата.

Шумски комплекси као основна вредност подручја одувек су били предмет интересовања присутних људских заједница и друштва и под велим утицајем историјских збивања на овом подручју Балкана. Коришћење дрвета са овог подручја, има дугу вековну традицију, од експлоататорског - нерационалног преко концесионог до планског - одрживог коришћења. Први писани документи у вези заштите шума на Тари, проналазе се у Наредби о

чувању и заштити шума из 1820. године којом књаз Милош покушава да спречи прекомерну сечу шума (крчење шума), постављањем срезских чувара шума. На подручју Таре, први лугари као школовани шумари, постављени су 1872. године. Касније, Указом краља Александра Обреновића из 1895. године, међу првих пет управа у Србији, формира се и шумска управа као организациона јединица са седиштем у Бајиној Башти и поставља се као окружни шумар Јован А. Буковала које се школовао у Бечу. И ова година се сматра као почетак организованог, институционог бављења шумарством на простору планине Таре.

Почеци заштите природе на подручју које данас покрива Национални парк "Тара" датирају из 19-ог века. Први писани докуменат налази се у првој шумској основи за газдинску јединицу Звезду. Овом основом се шуме на кањонским странама, планине Звезде, према реци Дрини и Брусничком потоку одређују за заштитне шуме у којима се забрањује и не планира искоришћавање шума као природног ресурса.

3.АНАЛИЗА ПОСЛОВАЊА

Анализа окружења у којем делују Предузеће представља оквир за обликовање темељног стратешког усмерења које се исказује кроз визију и мисију и осликава кроз стратешке приоритете и циљеве, иницијативе и програме. Како би концепција стратегије Предузећа испунила свој основни циљ – постизање бољих пословних резултата у будућем раздобљу, она свакако мора бити усклађена с околином Предузећа. Анализа окружења или околине подразумева истраживање свих релевантних чинилаца како спољног тако и унутрашњег окружења са сврхом идентификације стратешких чинилаца који одређују тренутни конкурентски потенцијал и будућност Предузећа.

Управљајући ресурсима који су на располагању, Предузеће на тржишту остварује приходе од делатности:

- приход од коришћења шума,
- приход од продаје на стоваришту,
- приход од производа расадника,
- приход од ловног туризма и риболовних услуга,
- приход од туристичких услуга (смештај, сувенири и презентација).

3.1. Анализа пословања у 2017. години

Тржиште дрвних сортимената

Приход од коришћења шума настаје на основу производње и продаје дрвних сортимената. Производња дрвних сортимената врши се на основу годишњег плана газдовања шумама.Потражња за свим врстама дрвних сортимената је на високом нивоу.

Предузеће своје производе пласира углавном на домаћем тржишту. Купци – дрвопрерађивачи купују техничко дрво за даљу обраду. На тржишту производа од дрвета наставља се раст производње чврстог биогорива – дрвени пелет, што за резултат има повећану тражњу за огревним дрветом као и за целулозним дрветом четинара, основним сировинама од које се производи дрвени пелет.

Огревним дрветом Предузеће снабдева локално становништво и синдикалне организације. Осим тога огревно дрво се даје и као помоћ социјално угроженим физичким лицима. Ограничење цена дрвних сортимената на годишњем нивоу довело је до изузетно високе потражње за огревним дрветом, као од стране појединаца за потребе сопственог грејања, тако и од стране великог броја погона за производњу пелета (ниже цене него у приватном сектору).

Значајна активност за унапређење процеса пословања, са којом се започело 2017. године је пројекат електронске евиденције и праћења производње и промета дрвних сортимената. У ту сврху набављено је десет ПДА уређаја (ручних рачунара) и преносивих штампача, као и програмског пакета за евиденцију и праћење производње и промета дрвних сортимената. Наведеним уређајима добијају се информације о стању посеченог дрвета код пања, стоваришта на терену, у радним јединицама (одељење, одсек) и то по врстама дрвећа, класама и евиденционим плочицама, потом подаци за обрачун радова у сечи по извођачима, време пријема и отпреме сортимената. Ове информације се налазе на серверу и доступне су свима којима је приступ дозвољен и којима су неопходне тачне и правовремене информације о стањима и количинама посеченог дрвета и врло су значајне за евиденцију производње, контролу и надзор.

Осим базе података којом располаже Предузеће, омогућена је контрола обрачуна накнаде за посечену дрвну запремину која се уплаћује у буџет Републике Србије.

Тржиште производа расадничке производње

Приход од производа расадничке производње, остварује се продајом садног материјал, шумског и декоративног. Шумски садни материјал највећим делом користи се за пошумљавање сопствених шумских површина, за санацију површина насталих сушењем шума, попуњавање прогаљених површина, површина деградираних ветроломима и снеголома, као и површина огољених од шумских пожара. Све је већа и потражња за шумским садним материјалом од стране локалних становника за потребе пошумљавања својих необраслих површина и напуштених пашњака.

Декоративни садни материјал је намењен тржишту, углавном локалном тржишту, као и за озелењавање јавних површина у зони

националног парка. Обзиром, да на тржишту постоји велика конкуренција расадника садног материјала, како државних тако и приватних са врло квалитетним садним материјалом, сопствени садни материјал, углавном се пласира на локалном тржишту, на територији општине Бајина Башта.

Тржиште ловног туризма и риболовних услуга

Ловни туризам базиран је на одрживом лову на врсте на које је лов дозвољен. Обзиром да се ради о заштићеном подручју и ловостајем заштићеним врстама, активности су углавном везане за регулисање популација дивљачи, заштиту врста и унапређење стања кроз санитарне одстреле, тако да је ловни туризам више базиран на регулацији и заштити дивљачи а мање на остваривању и повећању прихода. Ценовник услуга у ловном туризму у складу је са смернице Ловачког савеза Србије и није било повећања цена услуга.

Приход од риболовних услуга односи се на приход од продатих риболовних дозвола. Овај приход се остварује продајом дозвола за спортски риболов за рибарско подручје Националног парка Тара којим управља Предузеће и није било повећања цена.

Тржиште туристичких услуга

Туристичке услуге базиране су на услугама смештаја на бази преноћишта, у сопственим објектима, малих капацитета (Митровац, Предов Крст и Шљивовица). Због ранијих фаза реструктурирања, Предузеће се више не бави угоститељством, односно давањем услуга исхране. У току године, у овим објектима, организују се и едукативни кампови тзв. Кампу младих ренџера, разне радионице и семинари.

Поред наведених услуга, туристичке услуге се остварују и кроз услуге туристичких водича, посматрање медведа, обилазак резервата, презентације у центрима за посетиоце, као и продају сувенира у центрима за посетиоце.

Приход Јавно предузећа "Националног парка Тара" остварује по више извора и то из прихода од обављања делатности Предузећа, прихода од накнада за коришћење заштићеног подручја, наменских средства Буџетског фонда за шуме и Буџета Републике Србије, по основу субвенција и донација.

3.2.Индикатори пословања

Индикатори пословања могу се сагледати кроз реализоване планове односно кроз остварене приходе и пословне резултате задњих три године.

Приказ планираних и реализованих индикатора пословања

у 000 дин

Пословни приходи	2015. година (текућа -3 године)	2016. година (текућа -2 године)	2017. година (текућа -1 година)	2018. година (текућа година)
План	326.280	347.200	360.460	346.320
Реализација	336.089	386.311	315.700	-
Реализација/ План (%)	103	111	88	-

у 000 дин

Пословни расходи	2015. година (текућа -3 године)	2016. година (текућа -2 године)	2017. година (текућа -1 година)	2018. година (текућа година)
План	321.950	336.990	344.430	329.210
Реализација	304.796	336.091	302.610	-
Реализација/ План (%)	95	99	88	-

**ДУГОРОЧНИ И СРЕДЊОРОЧНИ ПЛАН ПОСЛОВНЕ СТРАТЕГИЈЕ И РАЗВОЈА
ЈП „НАЦИОНАЛНИ ПАРК ТАРА“-БАЈИНА БАШТА за период 2018 – 2027.година**

у 000 дин

Укупни приходи	2015. година (текућа -3 године)	2016. година (текућа -2 године)	2017. година (текућа -1 година)	2018. година (текућа година)
План	333.050	350.980	364.580	351.220
Реализација	337.318	391.790	323.750	-
Реализација/ План (%)	101	112	89	-

у 000 дин

Укупни расходи	2015. година (текућа -3 године)	2016. година (текућа -2 године)	2017. година (текућа -1 година)	2018. година (текућа година)
План	327.750	343.080	350.980	335.310
Реализација	317.638	345.198	308.030	-
Реализација/ План (%)	97	101	88	-

у 000 дин

Пословни резултат	2015. година (текућа -3 године)	2016. година (текућа -2 године)	2017. година (текућа -1 година)	2018. година (текућа година)
План	4.330	10.210	16.030	17.110
Реализација	31.293	51.220	13.090	
Реализација/ План (%)	723	502	82	

**ДУГОРОЧНИ И СРЕДЊОРОЧНИ ПЛАН ПОСЛОВНЕ СТРАТЕГИЈЕ И РАЗВОЈА
ЈП „НАЦИОНАЛНИ ПАРК ТАРА“-БАЈИНА БАШТА за период 2018 – 2027.година**

у 000 дин

Нето резултат	2015. година (текућа -3 године)	2016. година (текућа -2 године)	2017. година (текућа -1 година)	2018. година (текућа година)
План	1.800	3.800	7.400	8.700
Реализација	14.854	37.587	8.240	-
Реализација/План (%)	825	989	111	-

Број запослених на дан 31.12.	2015. година (текућа -3 године)	2016. година (текућа -2 године)	2017. година (текућа -1 година)	2018. година (текућа година)
План	201	202	198	200
Реализација	197	176	185	-
Реализација/План (%)	98	87	93	-

у динарима

Просечна нето зарада	2015. година (текућа -3 године)	2016. година (текућа -2 године)	2017. година (текућа -1 година)	2018. година (текућа година)
План	38.342	39.985	42.931	43.171
Реализација	37.362	40.014	42.019	-
Реализација/ План (%)	97	100	98	-

**ДУГОРОЧНИ И СРЕДЊОРОЧНИ ПЛАН ПОСЛОВНЕ СТРАТЕГИЈЕ И РАЗВОЈА
ЈП „НАЦИОНАЛНИ ПАРК ТАРА“-БАЈИНА БАШТА за период 2018 - 2027.година**

Рацио анализа	2015. година Реализација (текућа -3 године)	2016. година Реализација (текућа -2 године)	2017. година Реализација (текућа -1 година)	2018. година План (текућа година)
ЕБИТДА	31.343	58.435	12.122	27.210
Ликвидност	1,10	1,19	0,68	0,41
Дуг / капитал	0,02	0,02	0,02	0,03
Профитна бруто маргина	0,07	0,15	0,06	0,06
Економичност	1,10	1,15	1,04	1,05
Продуктивност	0,47	0,41	0,53	0,55

4.МИСИЈА ПРЕДУЗЕЋА

Мисија Јавног предузећа "Националног парка Тара" као вредности због којих је подручје проглашено као заштићено подручје на националном нивоу, очување и унапређење стања природних и културних вредности, унапређење стања природних ресурса кроз планско и одрживо коришћење шума, вода и ловне фауне, презентација и популаризација подручја и одрживи развој подручја у складу са дефинисаним принципима заштите природе.

Предузеће спроводи концепт интегралног управљања природним ресурсима са циљем да се одрживим коришћењем природних потенцијала шумских подручја и пословних капацитета Предузећа, обезбеди добит која ће омогућити спровођење мера заштите и унапређења стања шума као и развој пословних капацитета Предузећа.

Привредна функција шума подразумева коришћење шумских производа и валоризацију општекорисних функција шума ради остављања позитивних пословних резултата.

5.ВИЗИЈА ПРЕДУЗЕЋА

Визија Јавног предузећа „Национални парк Тара“ као управљача Националним парком Тара, је да сачува и унапреди природне и створене вредности у Националном парку Тара, тако да ово заштићено подручје остане, како у Србији, тако и у Европи, подручје разноврсних екосистема и истакнутих предеоних целина, подручје са најочуванијим шумским заједницама у региону, очуваним културним наслеђем, предеоним целинама са традиционалном градњом, локалним заједницама које се баве одрживом пољопривредом, шумарством, традиционалним занатима и екотуризмом.

Јавно предузеће „Национални парк Тара“ се развија у правцу профитабилног и респектабилног предузећа за управљање заштићеним добром од националног интереса, управљањем природним шумским подручјима, ловним и риболовним подручјем на принципима одрживог коришћења и развоја.

6.КОРПОРАТИВНО УПРАВЉАЊЕ

Корпоративно управљање у Јавном предузећу „Национални парк Тара“ обухвата скуп односа између директора, надзорног одбора, власника односно, Владе Републике Србије као представника власника, запослених и других заинтересованих страна, посебно корисника простора Националног парка Тара.

Циљ корпоративног управљања је да се постигне максимални ниво ефикасности и профитабилности Предузећа, одговорно понашање и пословање Предузећа, као и транспарентност пословања.

Имајући све то у виду, Јавно предузеће „Национални парк Тара“ усмерава своје активности у правцу прилагођавања свога пословања новим захтевима. У том правцу је донета Одлука о усклађивању пословања ЈП „Национални парк Тара“ Бајина Башта са Законом о јавним предузећима („Службеном гласник РС“ број 102/2016, број одлуке 05 број 023-11819/2016). У току је усаглашавање и других општих аката са овом Одлуком и рад на изради нових техничких норми, доношење нове методологије за вредновање резултата рада организационих делова Предузећа као и увођење система финансијског управљања и контроле. Основи циљ нових мера је повећање ефикасности предузећа кроз бољу организацију рада, повећање ефикасности рада, мотивисаност запослених и измену пословне културе.

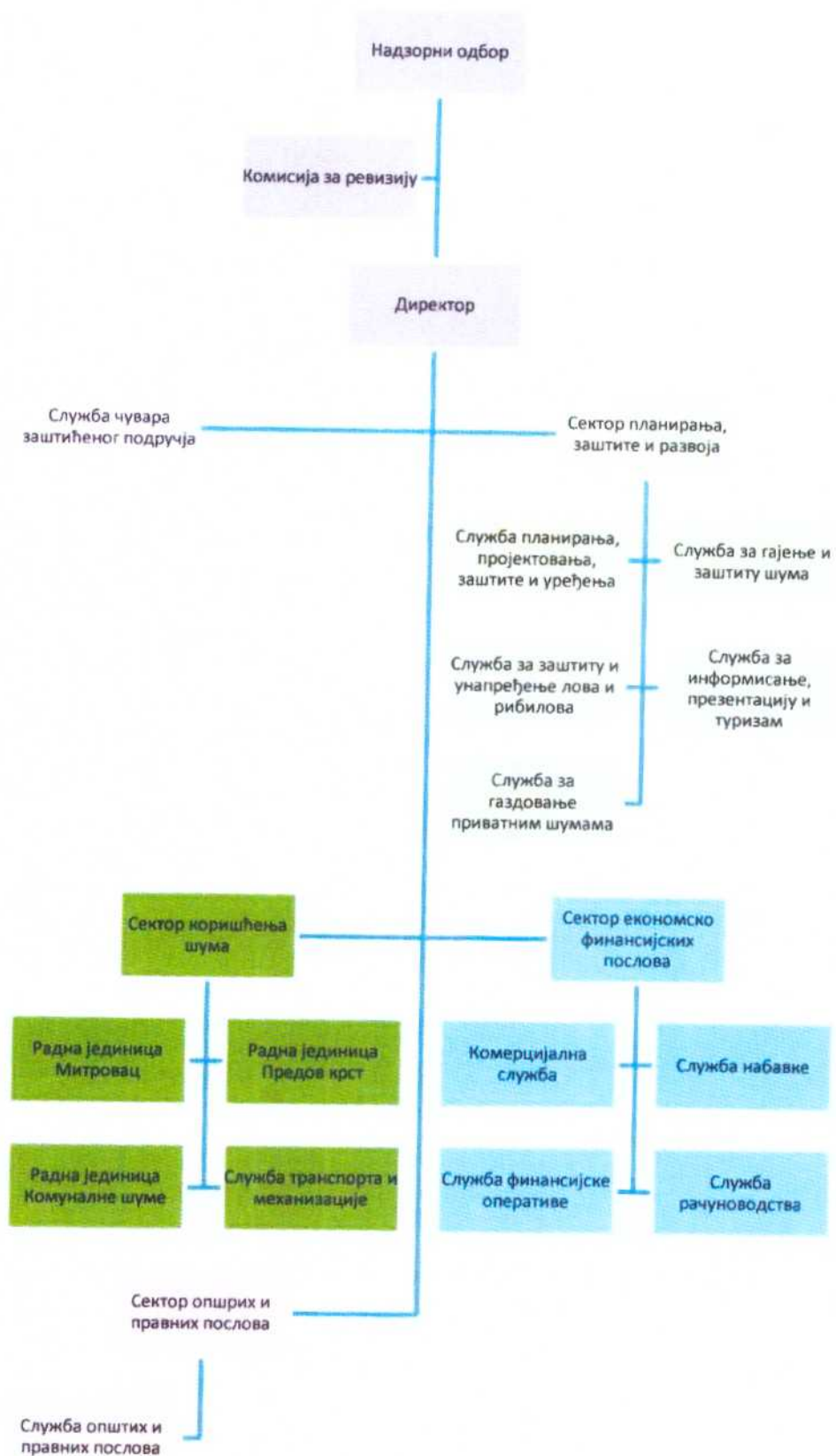
Предузеће у пуној мери спроводи позитивне прописе и на тај начин штити интересе пре свега оснивача, односно државе, својих добављача и купаца, локалне самоуправе, и других корисника заштићеног подручја.

Обезбеђена је и транспарентност у раду, која се постиже кроз контролу државне и редовне годишње независне ревизије, испуњавањем прописаних стандарда, поштовањем Закона о приступу информацијама од јавног значаја и осталих позитивних прописа који регулишу област јавне својине и обављања делатности од јавног значаја, као и редовном комуникацијом са јавношћу путем медија и интернет портала.

6.1.Организациона шема у Предузећу

Основне организационе јединице су сектори, а унутрашње организационе јединице су: службе и радне јединице.

**ДУГОРОЧНИ И СРЕДЊОРОЧНИ ПЛАН ПОСЛОВНЕ СТРАТЕГИЈЕ И РАЗВОЈА
ЈП „НАЦИОНАЛНИ ПАРК ТАРА“-БАЈИНА БАШТА за период 2018 – 2027.година**

II ПОСЛОВНА СТРАТЕГИЈА И РАЗВОЈ

1. Стратегије

2. Стратешки циљеви предузећа

3. Планиране стратегије Предузећа

- 3.1. Заштита и очување природних вредности
- 3.2. Заштита и очување створених вредности
- 3.3. Планирање газдовања шумама
- 3.4. Гајење шума
- 3.5. Заштита шума
- 3.6. Коришћење шума
 - 3.6.1. Инвестиције у шумарству-шумске саобраћајнице
 - 3.6.2. Инвестиције у шумарству-механизација
- 3.7. Шуме сопственика
- 3.8. Ловство и рибарство
- 3.9. Туризам, презентација и информисање
 - 3.9.1. Инвестиције за потребе туризма и предузећа
- 3.10. Набавке
- 3.11. Издавачка делатност
- 3.12. Информациони систем
- 3.13. Научно истраживачки рад
- 3.14. Безбедност и заштита на раду и образовање запослених

1. СТРАТЕГИЈЕ

Област заштите природе и управљање националним парковима нормативно је регулисана Законом о заштити природе („Службени гласник РС“ број 36/09, 88/10, 91/10 исправка и 14/2016), Законом о националним парковима („Службени гласник РС“ број 84/2015) и другим законским и подзаконским актима који се непосредно и посредно односе на заштиту природе и заштићен добра.

Поред примене закона и подзаконских аката, за нормативно регулисање ове области значајни су и стратешки документи и донешене стратегије.

Хармонизацијом правних прописа из области заштите животне средине и природе са прописима Европске уније који су у току, узимају се у обзир и примењују европски и светски стандарди из области заштите природе, животне средине и коришћења природних ресурса. Такође, унапређењу и усклађивању заштите природе, доприноси и примена одредби и принципа међународних конвенција чији је потписник и република Србија.

Јавно предузеће „Национални парк Тара“, као управљач заштићеног добра од националног интереса - Националног парка Тара, препознао је и своје стратешке планове темељи на следећим стратегијама:

- Национална стратегија одрживог коришћења природних ресурса и добара („Службени гласник РС“ број 33/2012),
- Стратегија биолошке разноврсности Републике Србије,
- Стратегија развоја шумарства („Службени гласник РС“ број 59/2006),
- Национални програм заштите животне средине („Службени гласник РС“ број 12/2010),
- Национална стратегија одрживог развоја („Службени гласник РС“ број 57/2008),
- Национална стратегија Републике Србије за апроксимацију у области заштите животне средине („Службени гласник РС“ број 80/2011),
- Стратегија пољопривреде и руралног развоја 2014-2024. година („Службени гласник РС“ број 85/2014),
- Стратегија развоја туризма Републике Србије за период 2016-2025. година, Влада РСрбије, новембар 2016. година,

- Стратегија управљања водама за период 2016-2034.година, Влада Р Србије, децембар, 2016.година,
- Стратегија управљања отпадом („Службени гласник РС“ број 29/2010),
- Стратегија комуникације за област климатских промена-новембар.20107.година, Београд.

У свом пословању, поред Закона о јавним предузећима, Предузеће примењује:

- Закон о Националним парковима („Службени гласник РС“ број 84/2015),
- Закон о заштити природе („Службени гласник РС“ број 36/09, 88/10, 91/10 исправка и 14/2016),
- Закон о шумама („Службени гласник РС“ број 89/2015),
- Просторни план подручја посебне намене Националног парка Тара („Службени гласник РС“ број 100/2010),
- Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС“ број 135/04, 36/09 и 14/16),
- Закон о дивљачи и ловству („Службени гласник РС“ број 18/2010),
- Закон о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда („Службени гласник РС“ број 128/2014),
- Закон о јавној својини („Службени гласник РС“ број 72/2011, 88/2013, 105/2014, 108/2016 и 113/2017),
- Закон о рачуноводству („Службени гласник РС“ број 62/2013),
- Закон о утврђивању максималне зараде у јавном сектору („Службени гласник РС“ број 93/12),
- Закон о привременом утврђивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава („Службени гласник РС“ број 116/2014),
- Закон о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору („Службени гласник РС“ број 68/15 и 81/16-ус),
- Закон о буџету Републике Србије за 2018. годину („Службени гласник РС“ број 113/17),
- Закон о буџетском систему („Службени гласник РС“ број 54/04, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13- исправка, 108/13, 142/14, 68/15- други закон, 103/15, 99/16 и 113/17),

- Закон о раду („Службени гласник РС“ број 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 – одлука УС и 113/2017),
- Закон о јавним набавкама („Службени гласник РС“ број 124/2012, 14/2015 и 68/2015),
- Сет пореских закона (Закон о порезу на доходак грађана, Закон о доприносима за обавезно социјално осигурање, Закон о порезу на добит правних лица, Закон о порезу на имовину, Закон о порезу на додату вредност),
- Закључак Владе 05 број: 023-10241/2017 од 26.октобра 2017. године о усвајању Смерница за израду годишњих програма пословања за 2018. годину,
- Уредба о поступку за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава („Службени гласник РС“ број 113/13, 21/14, 66/14, 118/14, 22/15 и 59/15),
- Правилник о начину и роковима вршења пописа („Службени гласник РС“ број 118/2013 и 137/2014) и друго,
- Правилник о обрасцима тромесечних извештаја о реализацији годишњих ,односно трогодишњих програма пословања јавних предузећа („Службени гласник РС“број 36/16),
- Одлука о усклађивању пословања ЈП „Национални парк Тара“ Бајина Башта са Законом о јавним предузећима („Службеном гласник РС“ број 102/2016.).

Интерна акта:

- Статут Јавног предузећа „Национални парк Тара“,
- Колективни уговор ЈП“Национални парк Тара“(Влада Републике је донела Закључак 05 Број: 11-11965/2017, 08.12.2017. године, којим се прихвата Колективни уговор Предузећа),
- Правилник о организацији и систематизацији послова Предузећа,
- Правилник о унутрашњем реду и чуварској служби,
- План управљања Националним парком Тара за период 2018 – 2027.године,
- Правилник о рачуноводству,
- Правилник о јавним набавкама,
- Правилник о коришћењу службених возила,
- Правилник о коришћењу средстава репрезентације и друго.

2. СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ ПРЕДУЗЕЋА

Стратешки циљеви Предузећа дефинишу опште циљеве развоја Предузећа и опредељујуће мере за постизање тих циљева.

ОПШТИ ЦИЉЕВИ

- Очување и унапређење постојећих природних и створених вредности, као и укупне предеоне, геолошке и биолошке разноврсности,
- Унапређење и наменско коришћење природних вредности подручја, кроз обезбеђење стабилности екосистема, побољшање њиховог укупног стања и одрживо управљање ресурсима.

СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ

- Очување квалитета основних чинилаца животне средине (ваздух, вода, земљиште), заштита од буке и обезбеђење адекватног управљања отпадом,
- Заштита, очување и презентовање културно-историјских вредности и знаменитости,
- Очување пејзажних и амбијенталних вредности простора, као препознатљивог визуелног израза простора,
- Планско коришћење простора у складу са наменом простора,
- Одрживи развоја подручја и стварање услова за унапређење квалитета живота и рада локалног становништва кроз подстицање традиционалних делатности на подручју, пољопривреде, сеоског туризма, екотуризма и старих заната,
- Повећање свести јавности о вредностима подручја парка кроз разноврсне едукативне и интерпретативне садржаје за посетиоце свих узраста и способности,
- Научно истарживачки и образовни рад произилази из стања природних и створених вредности и потребе њихове заштите, очувања и унапређења,
- Унапредити информативно-презентационе и едукативне садржаје парка како би се омогућио јединствени доживљај и обезбедило ефикасно управљање посетиоцима подручја парка.

3.ПЛАНИРАНЕ СТРАТЕГИЈЕ ПРЕДУЗЕЋА

Дугорочним планом постављен је стратешки циљ Предузећа, а то је да обезбеди услове за одрживо газдовање шумама и шумским земљиштем, на начин и у обиму којим се трајно одржава и унапређује њихова производна способност, биолошка разноврсност, способност обнављања и виталност и унапређује њихов потенцијал за ублажавање климатских промена, као и њихова економска, еколошка и социјална функција, а да се при томе не причињава штета околним екосистемима.

3.1.ЗАШТИТА И ОЧУВАЊЕ ПРИРОДНИХ ВРЕДНОСТИ

Стратешко планирање у области заштите природе заснива се на очување и унапређење постојећих природних и створених вредности, као и укупне предеоне, геолошке и биолошке разноврсности. Посебни су значајни циљеви и мере на заштити угрожених, заштићених и ретких врста биљака и животиња.

Стање природних и створених вредности и потребе њихове заштите, очувања и унапређења дефинише и приоритетне задатке научно истраживачког и образовног рада.

Потребно је очувати и унапредити стање природних вредности почев од геоморфолошких, геолошких и педолошких карактеристика, очувањање климатских и хидролошких карактеристика, а посебно очување биолошке разноврсности подручја (флоре, фауне, разноврстних станишта).

Да би се наведени циљеви остварили потребан је континуирани мониторинг врста и станишта, увођење нових, савременијих метода праћења и мапирања станишта (набавка одговарајуће опреме, гпс уређаји, камера за праћење фауне, опрема за детекцију звука птица, метеоролошке станице, мерни инструменти и слично).Такође, неопходно је и укључивање и научних и образовних институција, кроз научно – истраживачке пројекте и образовни рад али и кроз редован мониторинг.

Детаљније активности и мере, са неопходним финансијским средствима планирају се кроз годишње програме пословања.

3.2. ЗАШТИТА И ОЧУВАЊЕ СТВОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ

Створене вредности у Националном парку Тара, о чијем стању, заштити и унапређењу је заинтересовано и Предузеће а од значаја су за заштићено добро:

- Културно-историјске вредности

Културно-историјске вредности на простору парка су манастир Рача, Солотушки град из средњег века, некрополе стећака у Растишту које су на листи светске културне баштине, школа у Растишту, некрополе у Заовинама,објекти народног градитељства, брвнаре

осаћанке, споменици и спомен обележја из НОБ-е и ратова за ослобођење на подручју насеља Рача, Солотуша, Заовине, цркве брвнаре, грађене крајем XVIII и почетком XIX века.

- Насеља и инфраструктура

Размештај и функције насеља Националног парка условљени су положајем, природним својствима и историјским развојем подручја. У границама Националног парка Тара налазе се насеља са стално насељеним становништвом село Јагоштица, село Растиште, засеок Јасиковице (село Солотуша), засеок Чокићи (село Рача) и село Заовине.

Поред сталних насеља, значајни су туристички центри са викенд насељима : Калуђерске Баре, Рачанска Шљивовица, Ослуша, Соколина, Митровац, Крња Јела-Метаљка.

У погледу инфраструктурне опремљености подручја је са укупном дужином путева од 98.254 км асфалтних и 162.877 км макадамских путева. Друмски саобраћај је главни носилац повезивања подручја са широм околином. Водни саобраћај на Перућачком језеру је локалног и туристичог значаја.

Највећи део подручја снабдева се водом са постојећег „Тарског водовода“ као и са локалних изворишта и бунара.

Ниска инфраструктурна опремљеност у погледу одвођења фекалних вода са подручја и даље представља значајан проблем. Системи одвођења отпадних вода, односно канализациона мрежа и пратећи објекти требају бити унапређени у будућем периоду.

Постојећа електро и птт инфраструктура обухвата надземне и подземне водове.

- Становништво

Територија Националног парка Тара административно припада општини Бајина Башта (26 043 становника). На подручју Националног парка и заштитне зоне присутне су негативне тенденције у погледу броја становника и старосне структуре. У четири села живе стално настањени становници (Растиште, Јагоштица, Заовине и Јасиковице).

Заштита и очување створених вредности је један од предуслова и за опстанак заштићеног добра, тако да су неопходна стална улагања у инфраструктуру, одржавање постојеће инфраструктуре, укључивање у активности кључних актера на подручју, одржавање локалитета, промоција културне-историјске баштине, сарадња са локалним становништвом, посебно у едукацији и усмеравању локалног становништва у обављање одрживих, традиционалних и еколошки примењивих делатности у заштићеном подручју.

Детаљније активности и мере, са неопходним финансијским средствима планирају се кроз годишње програме пословања.

3.3.ПЛАНИРАЊЕ ГАЗДОВАЊА ШУМАМА

Основни природни ресурси Националног парка Тара су изузетно квалитетни и очувани шумски комплекси, изузетно висока биолошка разноврстност биљног и животињског света, богатско ловне и риболовне фауне. Газдовање шумама у Националном парку Тара заснива се на принципим одрживог коришћења шума, очувања високих, пребирних шума, четинара и лишћара, као и очување мешовитих реликтних шума са Панчићевом оморицом.

Стратегија развоја шумарства Републике Србије („Службени гласник РС”, број 59/06) донета је од стране Владе Републике Србије 6. јула 2006. године. Стратегија дефинише основне принципе шумарског сектора кроз: повећање шумовитости са 27,6% на 31,7%, до 2010. године, односно 41,4%, до 2050. године. Такође, пројектовано

је и одговарајуће повећање годишњег прираста и повећање годишњег етата, уз промену структуре шума, односно повећање учешћа високих шума.

Планирање газдовање шумама је скуп свих радњи и поступака који се изводе у циљу израде планских докумената као средњорочних планова у шумарству.

У планском периоду планирана је:

- Израда прве Основе газдовања шумама за газдинску јединицу „Заовине“ за период 2018-2027.године,
- Израда Основе газдовања шумама за газдинску јединицу „Комуналне шуме“ за период 2019 - 2028. година,
- Израда Основе газдовања шумама за газдинску јединицу „Тара“ за период 2021-2030.година,
- Израда Основе газдовања шумама за газдинску јединицу „Звезда“ за период 2022-2031.година,
- Израда Програма газдовања шумама сопственика на територији Општине Бајина Башта за период важења 2022.-2031.година,
- Израда Основе газдовања шумама за газдинску јединицу „Црни врх“ за период 2023-2032.година.

Планиране активности спровешће се применом контролног метода премера шума, мапирањем станишта шумских вегетација, обрадом података и израдом основа газдовања за десетогодишњи период. Да би се спровеле наведене активности, у години премера, потребно је додатно ангажовање радника на таксацији шума, повећана ангажованост возила, као и набавка електронских пречница за премер шума.

Основе газдовања шумама израђиваће се планираном динамиком у континуитету, како је наведено, чиме се обезбеђује континуитет производње и континуитет приноса и прихода.

Основе као планови садрже опис стања шума, разраду општих смерница из плана развоја, евиденцију и анализу спроведених мера газдовања, планове газдовања по врсти и обиму послова, времену, начину и месту њиховог спровођења, као и вредност шума.

Основа се израђује на основу утврђеног стања шума на терену (састојинске инвентуре), важности је десет година и на њу сагласност даје Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде (Управа за шуме). Неопходан услов за несметано одвијање ове активности је одрживост годишње обуке кадрова и тренинга актера у изради плана.

Циљ Предузећа је и стална едукација и усавршавање кадрова који обављају послове планирања и израде планова газдовања шумама, стално опремање савременом опремом, инструментима и софтверима неопходним за израду основа газдовања шумама (ГИС технологија и др.), унапређење постојеће базе података и повезивање са централном базом података у Управи за шуме.

Детаљније активности на изради основа газдовања, са неопходним финансијским средствима планирају се кроз годишње програме пословања.

3.4. ГАЈЕЊЕ ШУМА

Гајење шума представља основну делатност Предузећа која обухвата планско спровођење мера обнављања, неге и подизања нових шума, као и производњу шумског репродуктивног материјала. Активности на нези и обнављању шума подразумевају неговање засада и пошумљених површина, пошумљавање голети и површина насталих процесом сушења шума, као и сакупљање семена и производњу садног материјала у постојећим шумским расадницима.

Годишњи обими радова на гајењу шума проистичу из Плана развоја шумске области као стратешких планова и основа газдовања шумама као оперативних планова комплементарних са претходним. Наведени планови ће бити спровођени на такав начин и у таквом обиму да се одржи и побољша биолошка разноврсност шума, унапреди производност и способност природног обнављања шума, да се побољша виталност и потенцијал затеченог стања шума, а истовремено да се испуне еколошке, економске, социјалне (друштвене) и друге функције.

Стратешки циљеви у овој области, дугорочног карактера су :

- унапређивање стања постојећих шума,
- повећање површине под шумом.

Мере за постизање плански дефинисаних циљева гајења шума су нега и унапређење постојећих засада шума и повећање површине под шумом пошумљавањем шумског земљишта и површина на којима је некада била шума и на којима је економски и еколошки оправдано гајити шуму као што су деградирана земљишта, напуштена пољопривредна земљишта лошијег бонитета, клизишта, необрасла шумска земљишта, итд).

У циљу поштовања основних принципа трајности шумске производње, увећања шумског фонда и вршења основне делатности, врши се и производња квалитетног шумског семена и садног материјала. У постојећим расадницима наставиће се школовање шумског и декоративног садног материјала, као и производња лековитог биља. Производња садног материјала и шумског семена зависи од сопствених потреба тржишта и могућности пласмана ових производа на тржишту.

Наведене активности на нези шумских засада, поред стално запослених, обављаће и додатно ангажовани сезонски, повремени радници. Динамика упошљавање наведених радника са потребним финансијским средствима планира се кроз годишње програме пословања.

Посебна активност у оквиру расадничарске производње је и плантажна производња лековитог биља. Да би се повећали приходи Предузећа са једне стране и очувало самоникло лековито биљеи биодиверзитет парка, са друге стране, планирано је плантажно гајење лековитог биља и екстракција етеричног уља, као и производња и паковање чајева као крајњег производа.

Кроз реализацију пројекта „Одрживо коришћење и очување природних вредности лековитих биљака кроз развој плантаже узгоја лековитог и ароматичног биља“ који се финансира у оквиру Програма - Протокол Антонионе за сектор заштите животне средине (број

пројекта 06-00-72/2013-03/ENV4), добиће се опрема и уређаји (трактори, косилице, тримери), теренско возило, опрема за дестилацију уља и мини линија за сецкање и паковање чајева.

Реализација наведене активности захтева и упошљање додатно запослених радника у сезони, динамика упошљавање наведених радника са потребним финансијским средствима планира се кроз годишње програме пословања.

Производи настали из пројекта су упаковани чајеви и етерично уље и кроз продају на тржишту и у сопственим објектима – центрима за посетиоце, обезбедиће одрживост пројекта плантажног гајења биља, обезбедиће се и нови приходи у предузећу, као и очување биодиверзитета подручја.

Детаљније активности на гајењу шума, са неопходним финансијским средствима планирају се кроз годишње програме пословања.

3.5. ЗАШТИТА ШУМА

Заштита шума обухвата систем мера и активности које се спроводе ради спречавања, сузбијања и отклањања последица штетног дејства биотичких и абиотичких штетних утицаја: биљних болести, инсеката, глодара, дивљачи, стоке, човека, ледолома, суше, шумских пожара и других елементарних непогода. Активности на заштити шумских екосистема вршиће се кроз праћење стања шума на постављеним огледним површинама.

У складу са законским обавезама, с једне стране, стручним сагледавањем здравственог стања шума и степена угрожености степена угрожености шума од пожара и других штетних дејстава и утицаја, са друге стране, утврђује се и обим послова, односно план, у сегменту заштите шума. Сегменти плана заштите шума су: заштита шума од биљних болести и штетних инсеката, мониторинг поткорњака применом феромонских клопки и контролно-ловних стабала, градња и одржавање противпожарних пруга и друге техничке инфраструктуре за потребе противпожарне заштите шума (уређење водозахвата, изградња осматрачница, успостава видео надзора и др.) индивидуална заштита садница од дивљачи и заштита садница од глодара. Поред сузбијања поткорњака, у циљу заштите шума од даљег сушења, вршиће се и третирање пањева фунгицидима како би се спречило ширење гљива трулежница корена.

Да би се спроводиле активности на заштити шума потребна су финансијска средства за набавку феромона, фунгицида,

противпожарне опреме, набавка камера и друге опреме као и додатна ангажованост радника. Део средстава за ове активности обезбеђују се кроз Буџетски фонд за шуме.

Детаљније активности на заштити шума, са неопходним финансијским средствима планирају се кроз годишње планове и програме пословања.

3.6. КОРИШЋЕЊЕ ШУМА

Стање шумских екосистема и потреба очувања шумских и унапређења шумских заједница са једне стране, као и потреба одрживог коришћења и производња дрвних сортимената, са друге стране, одређују и приоритетне задатке и активности у коришћењу шумских ресурса. Кроз систем пребирног газдовања обезбеђује се трајност и очуваност шумских заједница.

Коришћење шума представља валоризацију свих претходних радова, превасходно узгојних и примену одговарајућих мера заштите, уопште рационалног управљања шумским ресурсима. Активност на коришћењу шума обухвата спровођење годишњих, редовних планова сеча обнављања, пребитних сеча и плана проредних сеча, у складу са основама газдовања шумама у државним шумама.

По плану сеча обнављања и плану проредних сеча, у четири газдинске јединице, просечно се годишње дозначи до 40.000 м³ бруто дрвне запремине, што је по десетогодишњем плану до 400.000 м³. На основу дозначене дрвне запремине, планирана се производња дрвних сортимената и приход од дрвних сортимената.

Повећање прихода од коришћења шума, обзиром на ограничене планове сеча, могуће је само кроз повећање квалитета сече, већим процентима искоришћења стабала, бољим кројењем стабала, системом праћења и контроле производње дрвних сортимената.

Увођењем нових технологија у систем праћења и контроле одрживог коришћења шума, у виду електронске евиденције и праћења производње и промета дрвних сортимената, онемогућава се субјективност, убрзава се проток информација до доносиоца одлука и омогућава се стална контрола и надзор над одрживим коришћењем шума.

Поред уређаја за електронску евиденцију и праћење производње дрвних сортимената, неопходна је и набавка електронских пречница као и упошљавање нових шумарских кадрова, и едукација и усавршавање постојећих кадрова.

3.6.1. ИНВЕСТИЦИЈЕ У ШУМАРСТВУ - ШУМСКЕ САОБРАЋАЈНИЦЕ

Шумске саобраћајнице су грађевински објекти Предузећа који чине техничку инфраструктуру шума чија је основна намена омогућавање извршење послова газдовања шумама. Шумске саобраћајнице се деле на примарне односно шумске путеве и секундарне - шумске влаке.

Шумски путеви су основна средства предузећа и планирање њихове изградње врши се у оквиру основа газдовања шумама, у склопу програма отварања газдинских јединица.

Средњорочни стратешки циљеви Предузећа у области изградње и одржавања шумских путева су:

- Израда катастра шумских путева

Израда катастра шумских путева представља преглед положаја шумских путева у простору, односно отвореност комплекса државних шума и шумских земљишта и њихова повезаност са мрежом јавних путева. Катастар шумских путева представља евиденцију свих шумских путева у смислу њиховог положаја у простору, категорије, функционалног стања и оцене употребљивости и ради се за све газдинске јединице. Потребно је снимити све путне правце на терену и укњижити у катастар непокретности све непокретности које нису укњижене. Катастар шумских путева и планови газдовања шумама представљају основу за реализацију свих активности газдовања шумама кроз планирање и изградњу шумских путева.

- Улагања у изградњу, санацију и реконструкцију шумских путева

Улагање у изградњу шумских путева има карактер инвестиције. Дугорочни стратешки циљ Предузећа у области инвестирања у шумске путеве кроз делатност њихове изградње је достизање циљне отворености шума свих делова подручја којим газдује Предузеће и постизање оптималне густине мреже шумских путева. Отвореност шумских комплекса, односно број неопходних километара по хектару шума на простору парка, по свим газдинским јединицама је близу оптимума, односно пројектоване оптималне густе мреже шумских путева. У планском периоду, у складу са основама газдовања шумама

за поједине газдинске јединице, кроз годишње планове планираће се и инвестиције на изградњи шумских саобраћајница.

Потребе предузећа су много веће за санацијом, реконструкцијом и одржавањем постојећих већ изграђених шумских путева него за отварањем нових шумских путева, посебно када се узме у обзир и потреба очувања шумских комплекса и биодиверзитета простора. Део средстава за инвестиције и санације шумских саобраћајница обезбеђују се кроз Буџетски фонд за шуме.

- Изградња и одржавање шумских влака

Изградња и одржавање шумских влака је потреба Предузећа у процесу обављања примарне производње дрвних сортимената и ове шумске саобраћајнице које првенствено служе за обављање послова привлачења дрвета у оквиру технолошког процеса коришћења шума. Пројектовање положаја шумских влака у простору се врши у току израде извођачког пројекта газдовања шумама и изградња шумских влака представља директан трошак производње Предузећа.

3.6.2. ИНВЕСТИЦИЈЕ У ШУМАРСТВУ- МЕХАНИЗАЦИЈА

Техничко – технолошки ресурси Предузећа су и механизација, теретна, теренска и путничка возила, која су неопходна у производном процесу газдовања шумама и представљају основна средства Предузећа. Возни парк Предузећа чине возила за коришћење шума као што су камиони са дизалицама, трактори, теретна возила – транспортери, возила за противпожарну заштиту, аутобуси за превоз радника, теренска возила.

Постојеће стање механизације због своје старости и немогућности набавке оригиналних резервних делова, захтева велике трошкове одржавања и неефикасност истих. Постепено, стварају се услови да се инвестира у механизацију и возни парк, чиме се директно смањују трошкови одржавања и повећава ефикасност коришћења шума. Посебне потребе су за набавком зглобних трактора, булдозера и камиона за потребе коришћења шума.

Започета динамика замене дотрајалих теренских возила и механизације кроз инвестирање у набавку нових, наставиће се кроз планирање финансијских средства и набавку истих годишњим плановима и програмима пословања.

3.7.ШУМЕ СОПСТВЕНИКА

Стратешки циљеви у газдовању шумама сопственика дефинисани су Програмом газдовања шумама сопственика за период 2012-2021.година. Стратешки и дугорочни циљеви су:

- унапређивање стања постојећих шума

- повећање површине под шумама у сарадњи са власницима односно сопственицима шума.

Јавно предузеће у оквиру шума сопственика, обављања стручно техничке и саветодавне послове физичким лицима, власницима шума. У вези са дефинисаним обавезама врши се израда годишњег програма газдовања шумама, а на основу средњорочног Програмом газдовања шумама сопственика за период 2012-2021.година.

У програмима се посебан значај даје изради програма подизања нових шума и унапређење стања постојећих шума, израда плана заштите шума од пожара, дознака стабала за сечу, праћење утицаја биотичких и абиотичких чинилаца на здравствено стање шума, жигосање посеченог дрвета и издавање пропратница, премер, обрачун и евиденција бесправно посеченог дрвета, евиденција извршених радова на заштити, гајењу и коришћењу шума по програму, обавештавања надлежних органа о бесправним радњама и другим стручно саветодавним пословима.

Предузеће ће код извођења стручно саветодавних послова у шумама сопственика и даље тежити ка успостављању партнерског односа са власницима шума, кроз стручно спровођења мера газдовања шумама у циљу унапређења стања ових шума. Власници шума биће подстицани на позитиван однос према шуми у намери да се њима газдује на начин који обезбеђује еколошке, економске и социјалне функције шума.

Подршка пошумљавању земљишта у приватној својини биће подржана кроз производњу и дистрибуцију шумског садног материјала, као и кроз стручно усмеравање и саветовање сопственика шума.

Дознака и жигосање у шумама сопственика спроводи се плански и организовано уз обострано уважавање и поштовање утврђених рокова и планова. Предузеће ће обим планиране сече усклађивати са потребама власника шума, уважавајући принцип трајности и

узгојне потребе шума. У шумама сопственика просечно годишње се дозначи око 15.000-20.000м³ у зависности од поднетих захтева сопственика, што у планском периоду износи до 180.000м³.

Предузеће ће радити и на осавремењавању и техничкој опремљености запослених на стручним пословима у шумама сопственика и спровођењу едукације сопственика шума о значају стручног планирања газдовања шумама.

Детаљније активности са потребним финансијским средствима планирају се кроз годишње програме пословања, неопходна средства делимичо се регундирају и из Буџета Републике Србије.

3.8. ЛОВСТВО И РИБАРСТВО

Стратешко планирање и управљање ловном и риболовном фауном темељи се на очувању и унапређењу стања постојећих популација ловне и риболовне фауне са могућношћу реинтродукције врста чија је овај простор природно станиште.

У области газдовања дивљачи, стратешко опредељење Предузећа представља очување и унапређење генетског потенцијала, бројности и квалитета популација појединих врста дивљачи применом одговарајућих мера одрживог газдовања популацијама дивљачи и њиховим стаништима.

Стратешки циљеви у области ловства су:

- очување, заштита и унапређење популација аутохтоних врста дивљачи,
- заштита ретких и угрожених врста дивљачи и њихових станишта,
- побољшање полне и старосне структуре у оквиру појединих популација,
- побољшање квалитативне структуре у односу на генетски и станишни потенцијал,
- развој ловног туризма базирати на принципима одрживог коришћења ресурса.

Ловиштем Националног парка Тара, ловиште „Тара“, газдује се на основу Ловне основе за ловиште „Тара“ са периодом важења 2017-2027. година. Риболовним водама и риболовном фауном газдује се на основу Програма управљања рибарским подручјем у Националном парку „Тара“ за период 2013 – 2022. годину.

Управљање рибљим фондом на риболовним водама чији је корисник предузеће врши се у складу са принципом одрживог

коришћења, које доприноси очувању диверзитета ихтиофауне и еколошког интегритета водених екосистема преко реализације Програма управљања рибарским подручјима и годишњих програма, спровођењем мера заштите, које се предузимају ради очувања и осигурања услова за одрживо коришћење рибљег фонда, а спроводе у складу са Законом о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда. Риболовним водама и риболовном фауном газдује се на основу Програма управљања рибарским подручјем у Националном парку „Тара“ за период 2013 – 2022. годину, на основу којег се доносе годишњи програми.

Стратешки циљеви управљања рибарским подручјима:

- унапређење стања рибљег фонда у риболовним водама националног парка,
- заштита и очување ретких и угрожених врста ихтиофауне,
- одрживо коришћење рибљег фонда кроз спортски риболов.

Да би се остварили планиране стратегије у ловству и рибарству потребно је одржавање постојећих ловно-техничких објеката, изградња објекта са потребном опремом за чување одстрелене дивљачи, наставити са прихраном дивљачи, дефинисање комплетне ловнотуристичке понуде, од трансфера, смештаја и организације лова, са циљем привлачења ловаца туриста који су заинтересовани за крупну, високотрофејну дивљач, коришћење сопствених смештајних капацитета и осталих ресурса у циљу њиховог оптималног коришћења за потребе ловног и риболовног туризма, успостављање сарадње са референтним туристичким оператерима у земљи и иностранству, водећи рачуна о пословној политици Предузећа и економичности.

Детаљније активности са потребним финансијским средствима планирају се кроз годишње програме пословања, а део средстава може се обезбедити и кроз Буџетски фонд ловства.

3.9. ТУРИЗАМ, ПРЕЗЕНТАЦИЈА И ИНФОРМИСАЊЕ

Туристичке услуге базиране су на услугама смештаја на бази преноћишта, у сопственим објектима, малих капацитета (Митровац, Предов Крст и Шљивовица). Предузеће се више не бави угоститељством, односно давањем услуга исхране. У току године, у

овим објектима, организују се и едукативни кампови тзв. Кампу младих ренџера, разне радионице и семинари.

Поред наведених услуга, туристичке услуге се остварују и кроз услуге туристичких водича, посматрање медведа, обилазак резервата, презентације у центрима за посетиоце, као и продају сувенира у центрима за посетиоце.

Национални парк Тара располаже са два центра за посетиоце (Центар за посетиоце у Бајиној Башти и Митровац) и једним сезонским инфопултом у оквиру објекта Контролно-информативном пункта Перућац и у овим центрима остварује се приход кроз услуге презентације за организоване групе, едукативне програме и продају сувенира.

Наставиће се са започетим активностима на туристичким и едукативним активностима, кроз израду туристичке понуде у сарадњи и са другим субјектима који се баве туризмом и угоститељством, радиће се на побољшању и увођењу нових, специфичних понуда, као што је посматрање медведа, посета атрактивним локацијама и кањонима, посебни програми у рекреативном и спортском туризму и екотуризму.

Детаљније активности са неопходним финансијским средствима планираће се кроз годишње програме пословања.

3.9.1. ИНВЕСТИЦИЈЕ ЗА ПОТРЕБЕ ТУРИЗМА И ПРЕДУЗЕЋА

Стратешко планирање инвестиција за потребе туризма и посетилаца националном парку Тара, односи се на инвестиције на изградњи и реконструкције објеката који су у функцији управљања Националним парком.

Планиране инвестиције на објектима који би се ставили у функцију управљања Националним парком Тара су реконструкција

објекта бараче на Митровцу у Едукативни центар Митровац, реконструкција постојећег помоћног објекта Предовом Крсту у објект музеја за потребе промоције вековног шумарства у овим крајевима – Музеј шумарства Предов Крст, реконструкција објекта на Омару у сеоско домаћинство, санација објекта у Шљивовици, Предовом Крсту и Батури и изградња центра за посетиоце на Калуђерским Барама.

Такође, објекти који би служили промоцији подручја су и опремање музеја посвећеног Јосифу Панчићу у Заовинама, уређење етно домаћинства на Калуђерским Барама.

За потребе управљања посетиоцима и контроле уласка у заштићено добро неопходна је изградња објекта контролног карактера тз „улазне капије“ у Перућцу и на Калуђерским Барама.

У складу са планираном динамиком по Плану управљања Националним парком Тара за период 2018-2027.година, планираће се и инвестиције на изградњи, санацији и опремању наведених објекта.

3.10. НАБАВКЕ

Постојећи законодавни оквир система јавних набавки у јавним предузећима заснива се на Закону о јавним набавкама, Изменама и допунама Закона о јавним набавкама као и донетим подзаконским актима и интерним актима Предузећа.

За систем јавних набавки од значаја су и други закони и подзаконски акти којима се уређује област јавних набавки, као на пример закон којим се уређује правни положај јавних предузећа, закон којим се уређује општи управни поступак, закон којим се уређују прекршаји и кривични законик.

Један од стратешких приоритета Предузећа јесте подизање ефикасности јавних набавки на оперативном нивоу. Овај циљ ће се остварити путем спровођења најадекватнијих поступака јавних набавки у зависности од предмета, намене, количина, вредности саме јавне набавке, уз обезбеђивање и поштовања начела јавних набавки. Модернизација система јавних набавки обухвата израду смерница за унапређење економских форми јавних набавки. Све јавне набавке у Предузећу, услуге, добра и радови, спроводе се на основу планова јавних набавки који су у складу са годишњим програмима пословања.

3.11. ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ

Издавачка делатност Предузећа одвијаће се кроз издавање монографија, публикација, приручника, упутстава, плаката и другог штампаног материјала, из делатности јавног предузећа и потребе промоције заштићеног подручја и активности управљача на заштити и очувању биодиверзитета и основних обележја парка, спонзорисање публикација које су од интереса за заштиту природе, националне паркове и шумарство, спонзорисање и израда видео продукције која је од интереса за заштићено подручје.

Посебна активност је израда промотивног материјала намењених посетиоцима у центрима за посетиоце, рекламног и комерцијалног материјала.

Детаљније активности са неопходним финансијским средствима планираће се кроз годишње програме пословања.

3.12. ИНФОРМАЦИОНИ СИСТЕМ

Даљи развој и изградња информационог система ће се реализовати кроз развој и одржавање базе података за подсистем шумарство и заштиту природе, мониторинг станишта и врста и увођење у практичну примену програма из подсистема шумарство, развој и одржавање базе података регистра за приватне шуме, развој и имплементација апликације за праћење и реализацију јавне набавке, одржавање постојећих база података из подсистема пословања, развој и ажурирање географског информационог система. Посебна активност је изради и ажурирању базе података биљака и животиња, праћења биљних болести и штеточина, базе података мониторинга животиња односно праћења камера фотозамки, базе података

климатских показатеља, базе података електронске евиденције производње дрвних сортимената и слично.

Обука кадрова за информатику на свим нивоима је један од приоритетних задатака обзиром на значај информатике и сву сложеност примене у шумарству и заштиту природе.

Детаљније активности са неопходним финансијским средствима планираће се кроз годишње програме пословања.

3.13. НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКИ РАД

Приоритетне задаци научно истраживачког и образовног рада произилазе из стања природних и створених вредности и потребе њихове заштите, очувања и унапређења. Огромно флористичко и фаунистичко богатство, геодиверзитет, изузетност шумских заједница, атрактивни пејзажи и видиковци, специфична мешавина климатских утицаја, геолошке подлоге, спој различитих биљних врста, уз изузетну хидрологију дају овом Националном парку и велики научноистраживачки и образовни значај. Научна функција биће реализована кроз прикупљање, обраду података, стварање базе података за научне радове и кроз истраживачке пројекте.

Приоритетни научно истраживачки радови су:

- Праћење миграције птица и слепих мишева трајним обележавањем алуминијским прстеновима - пројекат реализује Природњачки музеј Београд. Вишегодишњи пројекат, по дозволи број 353-01-1842/2014-17,
- Наставља се и пројекат праћења популације медведа помоћу електронских огрлица пројекат "Мониторинг популације мрког медведа"-Биолошки факултет и WWF- светски фонд за природу,
- Истраживање Nematoda на свим стаништима у Националном парку Тара- Пољопривредни факултет Београд, пројекат је вишегодишњи и део је докторске дисертације,
- Генетска истраживања оморике - Биолошки факултет, Биолошки институт и Институт за шумарство,
- Истраживања генетских својстава букве - део докторске дисертације Шумарски факултет,
- Праћење стања шума на биоиндикацијским тачкама-Институт за шумарство-Београд,
- Примена фунгицида у заштити шума - Шумарски факултет,

- Истраживачки рад „Дијагностика комплекса природних непријатеља најважнијих поткорњака смрче *Ips tyrographus* i *Pityogenes chalcographus* и утврђивање најбољег модела заштите у шумским комплексима Националног парка Тара“-Институт за шумарство - Београд,
- Пројекат технолошког развоја“ Адаптација и одрживо коришћење шума у циљу смањења негативних последица екстремних промена климе“- Институт за низијско управљање шумама и животну средину - Нови Сад,
- Праћење могућности природног обнављања оморике са мерама за њено обнављање,
- Праћење стања станишта оморике у постојећим резерватима.
- Истраживање лековитог биља,
- Истраживање могућности интродукције посебних врста птица.

Осим наведених истраживања неопходно је спровести и друга истраживања:

- Инвентаризације недовољно истражених група фауне, пре свега бескичмењака (поготово инсеката),
- Утврђивање карактеристика популација угрожених биљних и животињских врста у циљу утврђивања њиховог статуса на подручју парка,
- Истраживања гљива, са даљим истраживањима новооткривене врсте *Tuber petrophilum* Миленковић,
- Истраживања материјалног и нематеријалног културног наслеђа.

Посебна активност биће посвећена едукативним активностима, образовању школске деце, обуци младих ренџера и водича, школа у природи, посебним програми за школску децу и студенте.

Приступити се и изради појединачних програма едукације и промоције парка, као и посебни садржаји у центрима за посетиоце, на Митровцу и Бајиној Башти.

3.14. БЕЗБЕДНОСТ И ЗАШТИТА НА РАДУ И ОБРАЗОВАЊЕ ЗАПОСЛЕНИХ

У складу са Законом о безбедности и здрављу на раду, Предузеће обезбеђује мере за безбедан и здрав рад запослених у току рада, као и код сваке измене технолошког поступка, избором радних и производних метода којима се обезбеђује

највећа безбедност и заштита здравља на раду, заснована на примени прописа у области безбедности и здравља на раду, радног права, техничких прописа и стандарда, прописа у области здравствене заштите, здравственог и пензијског и инвалидског осигурања.

Безбедност и здравље на раду свих који раде у Предузећу као и извођача радова, који обављај послове на производњи дрвних сортимената (сеча, израда, I и II фаза транспорта) и на изградњи шумских саобраћајница је од суштинске вредности у пословању Предузећа.

Делатност шумарства захтева сталну посвећеност и подршку стварању безбедних услова рада како од пословодства Предузећа, тако и од стране фирми извођача радова у шумарству. Циљ свих мера које спроводи Предузеће из области безбедности и здравља на раду јесте обезбеђивање таквих услова на раду којима се, у највећој могућој мери, смањују повреде на раду, професионална обољења и обољења у вези са радом, који претежно стварају претпоставку за пуно физичко, психичко и социјално осигурање и безбедност на послу.

Предузеће ће у вези са радом кроз следеће активности:

- управљање ризиком на свим нивоима, тј. систематско евидентирање и процењивање свих фактора у процесу рада који могу узроковати настанак повреда на раду, обољења или оштећења здравља и утврђивање могућности, односно начина спречавања отклањања или смањења наведених ризика, како би се радници вратили са посла без повреда на раду,
- одржавање семинара из области технике рада и кројења дрвних сортимената и безбедности и здравља на раду, најмање једном у наредним годинама, којима ће присуствовати запослени на коришћењу шума и лица за безбедност и здравље на раду,
- организовање стручног оспособљавања лица која раде на пословима секача-мотористе и руковаоца трактора на привлачењу дрвних сортимената, како запослених код извођача радова тако и свих заинтересованих лица за обављање ових послова,
- набавка средстава и опреме личне заштите.

Образовање запослених у свим секторима вршиће се у циљу иновације знања иунапређења изобласти:заштите природе и управљање заштићеним добрима, прима Натура 2000, заштите животне средине планирања и газдовања шумама, семенарства и расадничке производње, заштите одржавања и обнове шума, производње шумских сортимената, пројектовања и одржавања шумских комуникација, примене ГИС технологије и ГПС уређаја у шумарству, примени информатике и информатичких програма, јавних набавки, рачуноводства и финансија, безбедности и здравља на раду. Детаљније активности са неопходним финансијским средствима планираће се кроз годишње програме пословања.

III УТИЦАЈИ НА СТРАТЕГИЈЕ И РАЗВОЈ ПРЕДУЗЕЋА

- 1.Маркетинг активности и сарадња
2. Људски ресурси
- 3.Интересне групе
- 4.Управљање ризицима
- 5.SWOT анализа и PEST анализа
- 6.Кључни индикатори успеха

Предузеће од свог оснивања систематски ради на унапређивању своје организације и развоју делатности. Активности развоја се спроводе и остварују кроз израду и реализацију развојних и других пројеката и програма у сарадњи са научним и стручним институцијама. Развојни програми се односе на институционални развој и унапређење стања ресурса. Друге едукативне и развојне активности се реализују кроз организацију саветовања, семинара и округлих столова, међународну сарадњу, издавачку делатност и др.

Развојне активности Предузећа ће се спроводити у правцу очувања и унапређења стања природних и створених вредности и одрживог коришћења свих потенцијала шума, уз изградњу тржишно и према купцима оријентисаног предузећа заснованог на профитбилности и повећању конкурентности.

1.МАРКЕТИНГ АКТИВНОСТИ И САРАДЊА

Улога маркетинга у Јавном предузећу „Национални парк Тара“ је да комуницира са различитим циљним групама шире друштвене заједнице и координира активностима у циљу промоције Предузећа. Ради креирања позитивног имиџа Предузећа у јавности, спроводиће се различите акције и користити различите методе:

- активности, које се односе на комуникацију са грађанима, усмерити на одржавање јавних трибина, са фокусом на сарадњи са широм популацијом различитих узрасних категорија. Ове трибине треба да имају за циљ буђење еколошке свести, али и да буду довољно практичне да одговоре на питања, како да се одговорно реагује када дође до пожара, загађења или неке друге непогоде, зашто су значајна заштићена добра и заштита природе, како очувати шуме, заштићене врсте а све у циљу оспособљавања што више људи да се правилно понашају у заштићеном добру и благовремено реагују на негативне појаве, изазване људским фактором,
- интензивирање сарадње са различитим организацијама цивилног друштва, спортским друштвима и хуманитарним организацијама, са циљем организовања заједничких активности већег обима и медијске видљивости,
- акција едукативно-промотивног карактера, са циљем едукације и подизања свести најпре младих, а потом и других социјалних категорија о значају очувања природе и шумског богатства, борбе против негативних појава (суше, пожари, поткорњака, поплаве и слично) кроз предавања, заједничко пошумљавање, активности у шуми, чишћења простора и слично,
- обележавање еколошких датума од значаја за ширу јавност 21.03 -Светски дан шума, 22.04 - Светски дан вода, 11.04-Дан заштите природе, 22.04 - Међународни дан планете земље, 22.05. - Дан биодиверзитета, 24.05 - Европски дан националних паркова, 05.06.-Дан заштите животне средине, 13.07 - Дан Националног парка Тара, 26.09 -Дан чистих планина и слично,
- интензивна комуникација са медијима - вршиће се континуирана сарадња са локалним, регионалним и републичким штампаним и електронским медијима (текстови, репортаже, снимање и емитовање манифестација поводом обележавања еколошких

- датума, едукативне емисије и рад са школском децом, спортско-рекреативне активности у парку, еко кампови и друго,
- спровођење едукативно-промотивних активности (мултимедијалне презентације у Центрима за посетиоце на Митровцу и Бајиној Башти, сезонске теренске презентације за групне посете на локалитету „Тепих ливада“, „Бањска стена“ и „Совина учионица“, програми за туристичке групе на подручју парка, организација едукативног кампа – „Камп младих чувара“, подршка и осталим едукативним и промотивним камповима, организација Фото сафарија исл.
 - Учешће на сајмовима у сарадњи са СТЦ „Бајина Башта“ у оквиру штанда ТО Регије Западна Србија и у сарадњи са Асоцијацијом националних паркова.

САРАДЊА СА ЛОКАЛНОМ ЗАЈЕДНИЦОМ

Сарадња са локалном заједницом одвијаће се кроз све већу заступљеност локалне заједнице и заинтересованих субјеката за развојне и одрживе пројекте. У току године очекује се формирање Савета корисника парка и улазак заинтересованих субјеката у складу са Законом о националним парковима. Посебна активност одвијаће се са локалним становништвом кроз едукативне програме о могућностима органске производње, екотуризма и других развојних пројеката у самом парку.

Посебна сарадња одвијаће се са локалним становништвом на изради пројеката заштите географског порекла производа и на брендирању производа као што су мед, млечни производи и друго, као и производа традиционалних заната (ћилими, чутуре и слично).

Сарадња ће се одвијати и са другим значајним субјектима на територији Националног парка Тара и локалном самоуправом.

САРАДЊА СА НЕВЛАДИНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА

Сарадња са невладиним организацијама одвијаће се кроз подршку пројекта који доприносе промовисању подручја, подизању еколошке свести, пројекти из екотуризма и свим развојним пројектима. Подручје парка је изузетно атрактивно за различите спортске манифестације авантуристичког карактера. Овакве манифестације имају међународни карактер и привлаче значајан број такмичара те несумњиво доносе промоцији подручја. Подршка парка треба да буде

логистичка – обезбеђивање смештаја, помоћ у обиласку терена, промоција манифестације и слично.

МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА И САРАДЊА СА ДРУГИМ ЗАШТИЋЕНИМ ДОБРИМА

Сарадња и размена искустава одвијаће се непосредно између самих националних паркова и других заштићеним добрима, као и преко активности Асоцијације националних паркова и заштићених подручја Србије. Сарадња између паркова и заштићених добара вршиће се и у оквиру Асоцијације паркови Динарида, посебно на обуци, размени искустава, заједничким прекограничним пројектима и друго.

2.ЉУДСКИ РЕСУРСИ

Покретач развоја и предуслов за успешно остваривање циљева Предузећа су људски ресурси. Захтеви у односу на постојеће кадрове намећу неопходност сталног унапређења нивоа знања и способности запослених.

Предузеће организује и усмерава запослене на курсеве и тренинге екстерног и интерног карактера. Биће настављена подршка и праћење стања у области стипендирања и развој младих талената.

Потребе за људским ресурсима и ново запошљавање кадрова, детаљно ће бити дефинисано кроз годишње програме пословања.

3.ИНТЕРЕСНЕ ГРУПЕ

Јавно предузеће „Национални парк Тара“ идентификовало је следеће интересне стране као најважније, притом не минимизирајући утицај и важност других интересних страна које нису наведене овде:

- оснивач Предузећа,
- надлежна министарства,
- власници и корисници шума (приватни власници шума, Српска православна црква, задруга, и корисници заштићених подручја),
- произвођачи и прерађивачи шумских производа (дрвна индустрија, мала предузећа и занатске радње, произвођачи еколошки здраве хране, пољопривредни произвођачи и др),

- корисници здравствених и рекреационих функција шуме,
- туристичке организације,
- локалне заједнице и становништво, посебно у руралним подручјима,
- корисници ловних и рибарских подручја,
- учесници на тржишту,
- запослени,
- добављачи,
- финансијске институције,
- медији,
- локална самоуправа,
- образовне и истраживачке институције,
- владине и невладине организације, као и појединци.

Посебна интересна група је Савет корисника и Стручни савет Националног парка Тара. Законом о Националним парковима („Службени гласник РС“ број 84/2015.) члан 22, предвиђено је формирање Стручног савета Националног парка. Министарство заштите животне средине, као надлежно министарство, утврђује поступак и именује чланове Стручног савета. Стручни савет је консултативно тело које прати и анализира програме и пројекте из области заштите природе и одрживог коришћења природних ресурса.

Законом о Националним парковима („Службени гласник РС“ број 84/2015.) члан 23, предвиђено је формирање Савета корисника Националног парка. Министарство заштите животне средине утврђује поступак и именује чланове Савета корисника. Савет корисника формира се у циљу обезбеђивања интереса локалног становништва и корисника Националног парка Тара. Савет корисника чине представници локалних самоуправа, организација и удружења чија се активност одвија на подручју националног парка или у заштитној зони.

4.УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА

Управљање ризицима представља континуиран процес и захтева стално ангажовање у циљу правилне идентификације ризика којима је Предузеће изложено као и мерама превенције у циљу идентификације техника за превенцију од нежељених ефеката реализованих догађаја који имају материјално значајне последице по

пословање Предузећа. Предузеће је стратешки опредељено да ресурсом који му је поверен газдује по принципу „доброг домаћина“, унапређивањем стања ресурса и вођењем рачуна о начину гајења, заштите и коришћења шума као и укупним резултатима у пословању.

Управљање ризицима у Предузећу је усмерено на настојање да се у ситуацији непредвидивости финансијских тржишта потенцијални негативни утицаји на финансијско пословање Предузећа сведу на минимум. Управљање ризицима обавља руководство Предузећа.

4.1. Фактори финансијског ризика

Пословање Предузећа је изложено различитим финансијским ризицима: тржишни ризик, кредитни ризик и ризик ликвидности.

Тржишни ризик

Тржишни ризик је ризик да ће фер вредност или будући токови готовине финансијског инструмента флукуирати због промена тржишних цена. Тржишни ризик укључује три врсте ризика, као што су:

Ризик од промене курсава страних валута

Предузеће није изложено ризику промена курса страних валута који проистичу из пословања са различитим валутама, због тога што је обим пословања са страним валутама веома мали.

Ризик од промене цена

Предузеће није изложено ризику од промена цена власничких хартија од вредности с обзиром да нема улагања класификованих у билансу стања као расположива за продају и којима се тргује као финансијска средства по фер вредности чији се ефекти промена у фер вредности исказују у билансу успеха.

Ризик од промене каматних стопа

Приходи и расходи Предузећа и токови готовине су независни од промена тржишних каматних стопа, с обзиром да Предузеће нема значајну каматносна имовину, нити обавезе.

Кредитни ризик

Кредитни ризик је ризик финансијског губитка за Предузеће ако друга уговорна страна у финансијском инструменту не испуни своје уговорне обавезе. Кредитни ризик преваходно проистиче по основу потраживања из пословања.

Изложеност Предузећа кредитном ризику по основу потраживања из пословања зависи највише од индивидуалних карактеристика сваког појединачног купца. Предузеће нема значајне концентрације кредитног ризика јер учешће највећег појединачног купца не прелази 10% укупних прихода од продаје.

Предузеће анализира кредитни бонитет сваког новог појединачног купца пре него што му се понуде стандардни услови продаје. Такође, за сваког купца је установљен кредитни лимит који представља максимални дозвољен износ потраживања од Предузећа.

Ризик ликвидности

Ризик ликвидности је ризик да ће Предузеће бити суочено са потешкоћама у измиривању својих финансијских обавеза. Предузеће управља својом ликвидношћу са циљем да, колико је то могуће, увек има довољно средстава да измири своје доспеле обавезе, без неприхватљивих губитака и угрожавања своје репутације.

На ликвидност Предузећа негативно се одражава сезонски карактер пословања. Сеча и израда дрвних сортимената, као и тражња за тим производима је највећим делом сезонског карактера.

У правцу одржавања континуиране ликвидности Предузећа, руководство примењује одговарајуће мере и поступке, да се ограничени ресурси правилно усмере у времену према кључним функцијама пословања.

4.2. Ризици у шумарству

Пословање Предузећа изложено је различитим ризицима у шумарству. Предузеће је стратешки опредељено да ресурсом који му је поверен, газдује по принципу „доброг домаћина“, унапређивањем стања ресурса и вођењем рачуна о начину гајења, заштите и коришћења шума као и укупним резултатима у пословању.

Ризици су изазвани природним појавама или људским фактором. Најчешћи ризици везани су за појаву шумских пожара, појаву ветролома и снеголома, најезду инсеката, појаву клизишта и одрона земљишта што отежава пословање у шумарству.

Предузеће настоји да са својим стручним службама ове ризике спречи или доведе до минимума. Спроводе се превентивне и директне мере заштите шума од пожара организовањем противпожарне заштите, благовремено уклањање сувих и болесних стабала из шуме, праћење сушења шума и најезде инсеката применом феромонских клопки, благовремено одржавање путева и путног земљишта, санација клизишта и одрона.

Ризици у коришћењу шума често су везани и за неблаговремено извођење радова од стране одабраних извођача на терену, односно кашњење у поштовању рокова у сечи и изради дрвних сотримената. Да би се овај ризик избегао и ублажио, настоји се одабрати најбољи понуђач, врши се редовни надзор над извођењем радова, у крајњем случају, примењују се казнени поени и елиминација извођача из уговорених радова.

Ризик у шумарству везан је и за незаконите радње, као што је бесправна сеча дрвећа и новогодишњих јелки, крађа дрвних сортимената, криволов, експлоатација минералних сировина и слично. Да би се овај ризик избегао и ублажио, у чувању и контроли подручја, појачане су активности на терену службе чувара шума, као и службе лова и риболова.

5. SWOT АНАЛИЗА и PEST АНАЛИЗА

5.1. SWOT АНАЛИЗА

Анализа окружења и идентификација стратешких чинилаца може се сагледати као основ за одлучивање у процесу дефинисања стратегије. Најједноставнија и најчешће кориштена метода за анализу окружења је метода SWOT анализе. Кроз овај методолошки оквир процењује се стратешка ситуација (тренутна позиција) и перспективе Предузећа. Метода SWOT анализе није метода за проналажење решења, већ првенствено метода којом се на систематичан начин дефинишу фактори који утичу или могу утицати на развој предузећа.

SWOT анализа претходи дефинисању стратешких алтернатива и избору оптималне стратегије. Познавање снага, слабости, могућности и претњи осигурава постављање реалистичних циљева, усмерених на приоритетна подручја и пројекте.

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
Површина шума којим предузеће газдује, Високи квалитет шума, Висок степен биодиверзитета Дуга традиција у газдовању шумама, Стручни кадар са искуством, Добра сарадња са стручним и владиним институцијама Успостаљено корпоративно управљање	Зависност производње од временских услова, Нефлексибилност Закона о јавним набавкама, Зависност од копераната, Осетљивост шумских екосистема, Бесправне сече, криволов Пожари Неадекватно коришћење природних сировина, Неинформисаност шире јавности
МОГУЋНОСТИ	ПРЕТЊЕ
Богатско шумама и изражени биодиверзитет, Коришћење шумске биомасе, Развој ловне и риболовне делатности, Развој дрвне индустрије, Развој туризма, сеоског туритма, Развој пољопривреде	Елементарне непогоде и климатске промене, Неизвесност Буџетских средстава Неадекватна структура запослених, Висина просечне плате, Забрана запошљавања у јавном сектору

5.2. PEST АНАЛИЗА

PEST анализа је алат који олакшава разумевање тржишног раста предузећа и на основу тога даје основу за боље разумевање тренутног пословања предузећа као и потенцијалних смерова у којима се предузеће може развијати. PEST анализа је алат за мерење пословања предузећа и обухвата политичке, економске, социолошке и технолошке факторе који утичу на пословање предузећа.

PEST анализа Јавног предузећа „Националног парка Тара“ даје преглед политичких, економских, социолошко-културних и технолошких фактора који утичу на пословање Предузећа.

Политички фактори

- Преговори са ЕУ , хармонизација прописа са европским законодавством,
- Стабилизација политичких прилика,
- Питања везана за заштиту животне средине.

Економски фактори

- Локалне таксе, Економске реформе,
- Раст БДП-а,
- Пореске стопе,
- Сезонски карактер производње и продаје производа.

Социолошко фактори

- Мала куповна моћ становништва,
- Лоша образовна структура становништва,
- Промене у начину живота,
- Недовољан број заинтересован радника за рад у шумарству.

Технолошки фактори

- Старост постојеће механизације,
- Недовољна технолошка опремљеност услужних фирми,
- Доступност нових технологија.

6.КЉУЧНИ ИНДИКАТОРИ УСПЕХА

Кључни индикатори успеха конкретизују дефинисане стратешке приоритете и стратешке циљеве. Индикатори успеха су :

Економски –социјални индикатори:

- Економска стабилност,
- Безбедност и заштита на раду,
- Развој људских ресурса.

Природни индикатори:

- Очување и унапређење природе и животне средине,

- Очувањо и унапређењо стање шума и развој шумарства као привредне гране,
- Развој туризма и одрживи развој екотуризма и пољопривреде.

IV ЗАКЉУЧАК

Дугорочним и средњорочним планом пословне стратегије и развоја Јавног предузећа „Национални парк Тара“- Бајина Башта постављени су основни стратешки циљеви Предузећа, које је управљач заштићеног добра прве категорије, од националног значаја са једне стране и предузеће које са друге стране газдује, односно управља са изузетно важним шумским ресурсима, најочуванијим и најпродуктивнијим шумама четинара у Србији, које у укупном шумарству као привредној грани заузимају изузетно значајно место.

Дефинисани циљева и стратегије имплементираће се кроз све оперативне десетогодишње и годишње планове и програме заштите и развоја, планове управљања и газдовања природним ресурсима и годишње програме пословања.

Јавно предузеће „Национални парк Тара“

Председник Надзорног одбора

Предраг Петровић

